

HÍRMONDÓ

Könyvtárunk-az oktató-nevelő munka segítője

Az intézményünket használó olvasók 55-60 %-a tanuló. Ez természetesen meghatározó tény az oktatást-nevelést segítő feladataink végzésénél.

Az iskolai éveket megelőzően az óvodás korosztály könyvtárba szoktatásával kezdjük a munkát. A középső és nagycsoportos óvodások rendszeres könyvtári foglalkozásokon vesznek részt; az anyanyelvi neveléshez kapcsolódva - a könyvek megszeretetésének, az olvasóvá nevelésnek - első lépései ezek. Az általános iskolák napközis csoportjai rendszeresen részt vesznek kulturális foglalkozásokon.

Szervezzük és fogadjuk az iskolák könyvtárlátogató csoportjait. Könyvtárhasználati foglalkozásokat tartunk a könyvtár- és katalógushasználat megismerésére. Irodalom-és történelem-órák keretében bemutatjuk az egy-egy témához kapcsolódó irodalom körét.

Zenetörténeti előadássorozatokat szervezünk olyan középfokú oktatási intézmények tanulóinak, ahol nincs ének-zene oktatás.

Az érdeklődés felkeltésére, az olvasás befolyásolására kiemeléseket, kiállításokat készítünk, egyrészt a könyvtárban, másrészt az iskolákban.

Irodalomajánlással, könyvek kiemelésével segítjük a tanulmányi versenyeken, tudáspróbakon résztvevő tanulókat, a különböző szakköri foglalkozásokat, az iskolai kirándulásokra, ünnepségekre való felkészülést.

Folyamatosan szervezünk rendezvényeket a tanulóknak: író-olvasó találkozó, vetélkedő, rendhagyó irodalomóra stb.

Részt veszünk mesemondó és szavalóversenyekre való felkészítésben /kiválasztás/, szervezésben és zsűrizésben is. Kisközös-

segeket működtetünk fiatalok számára: Sci-fi klub, Zenebarát kör.

Városunkban csak egy felsőfokú intézmény van, de jelentős a főiskolai-egyetemi hallgatók száma, akik a hétvégén keresik fel intézményünket, vagy itt készülnek fel vizsgáikra. Ezt segítve alakítottuk ki, és folyamatosan építjük főiskolai, egyetemi jegyzetekből álló különgyűjteményünket az olvasóteremben.

A diplomamunkák elkészítéséhez, dolgozatok, tanulmányok megírásához kérésre irodalomkutatást készítünk, vagy segítséget adunk saját kutatás végzéséhez.

Feladatunk a nyelvoktatás segítése: ennek érdekében évről évre bővítjük az idegen nyelvű periodika- és könyvállományunkat, AV-részlegünkben a legkorszerűbb nyelvoktató anyagokat is beszerezzük.

Mindezek hatékonyabbá tétele érdekében nyelvtanfolyamokat szervezünk angol, német és francia nyelven. Ezeknek a tanfolyamoknak a gyermekcsoporton kívül számos középiskolai tanulója is van.

A könyvtár pedagógiai, oktatás-módszertani állományrésze a szakirodalom teljes körű gyűjtésével szolgálja az oktató-nevelő munkához szükséges felkészülést, képzést, továbbképzést, kutatómunkát, pályázatokon való részvételt.

Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy periodikaállományunk is teljes körű legyen, e tekintetben is közvetíteni tudjuk a legújabb, legkorszerűbb információkat. Mindazokat az igényeket, melyeket helyben nem tudunk kielégíteni, valamely más szak-könyvtár szolgáltatásainak közvetítésével oldjuk meg. /Könyvtárközi kölcsönzés, másolatszolgáltatás./

Iskolai könyvtárak - pedagógiai szakkönyvtár

Városunk könyvtári ellátásában nem csak a közművelődési könyvtáraknak van jelentős szerepe, hanem mindazoknak a gyűjteményeknek, amelyek speciális funkcióval rendelkeznek a különböző tudományok és szakterületek információinak gyűjtésére és közvetítésére. Ilyen speciális funkcióval bírnak az iskolai könyvtárak, amelyek az oktatás, nevelés, tanulás folyamatának színterei.

Feladatuk egyrészt: az egykönyvű oktatás, ismeretszerzés feloldása, az iskolai tananyag sokoldalú megközelítésének biztosítása, a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek megalapozása és bővítése; másrészt: a pedagógusok szakelméleti tudásának frissentartása, napi gyakorlati munkájuk segítése.

Salgótarjánban 11 általános iskolai és 8 középfokú oktatási intézményi könyvtár működik - a meglehetősen különböző feltételrendszer következményeként - igen eltérő eredményességgel.

A megyei könyvtár alközpontjai a báziskönyvtárak. A megyénkben működő középfokú oktatási intézmények könyvtárainak alközpontja a Bolyai János Gimnázium könyvtára, Salgótarján város és -körzet általános iskolai könyvtárainak báziskönyvtára pedig a Lovász József Általános Iskolában van.

A megye pedagógusainak szakirodalmi ellátására - a BBNMK mellett - értékes gyűjteménnyel rendelkezik a Megyei Pedagógiai Intézet könyvtára is.

HÍREK

A megyei könyvtár SCI-FI KLUB-ja szeretettel várja tagjai közé a fantasztikus irodalom kedvelőit. /A klub tagja lehet minden 14. életévét betöltött olvasó./

Foglalkozásain megismerkedhetnek a sci-fi irodalom újonnan megjelent kötetével, megtekinthetik e műfaj klasszikus és friss filmsikereit, ankétok keretében találkozhatnak a science fiction hazai művelőivel.

Találkozunk szeptember 25-én 17 órakor a könyvtár előadótermében!

Könyvtárunk évek óta sikeresen működő kiscsoportja a ZENEBA-RÁT KÖR. Tagjai rockzenkedvelő fiatalok. Havi foglalkozásaiukon

ismerkednek e műfaj múltjával és jelenével, álló-és hullócsillagaival - számos ritka és értékes hangfelvétel kíséretében. A nyári szünet után szeretettel várják az új és régi tagokat összejöveteleikre!

A szeptemberi foglalkozás időpontja: 10-én 17.30 óra.

Helye: a megyei könyvtár kiselőadó terme

A BALASSI BÁLINT ASZTALTÁRSASÁG is megszervezi újabb összejöveteleit szeptemberben. Rendezvényein a társaság alkotó tagjai munkáinak megvitatását; a HÍRMONDÓ októberi mellékletének összeállítását és a képzőművész tagok kiállításának előkészítését tűzi napirendre. A találkozók időpontjáról levélben küldünk értesítést.

ÉVFORDULÓ

25 évvel ezelőtt, 1965. szeptember 4-én halt meg ALBERT SCHWEITZER, századunk kiemelkedő tudósa, humanistája, aki orvos, teológus, filozófus, tanár, orgonaművész volt egyszemélyben. 1875. január 14-én született a felső-elzászi Kaysersbergben. A strasbourgi egyetemen tanult, később Párizsban, a Sorbonne-on. Orgonatanára a magyar származású Charles-Maria Widor, a zeneakadémia igazgatója volt. Kantról írt disszertációjával filozófiai doktorátust szerzett. Segédlelkész a strasbourgi Szent Miklós-templomban, magántanár a teológiai fakultáson, a teológiai szeminárium vezetője. 30 évesen határozta el, orvos lesz és misszionáriusként Afrikába utazik, hogy ott segítsen a szenvedőkön. 1913-ban kapta meg oklevelét, még ebben az évben feleségével Francia Egyenlítői Afrikába /a mai Gabonba/ hajózott, ahol Lambarénében megkezdte a kórház építését az Ogooué folyó partján, az őserdőben. Az első világháborút hadifogolyként kínlódta végig különféle táborkban. 1924-től élete a két földrész között oszlik meg. Visszatért Afrikába, felújította a kórházat és orvosi teendőket látott el. Európában hangversenyezett és előadásokat tartott, a tiszteletdíját élelmiszer és kötszer vásárlására fordította. Megjelent legjelentősebb elméleti műve a "Kulturfilozófia". (Több egyetem díszdoktori címmel tisztelte meg, elnyerte Frankfurt város Goethe-díját, a francia becsületrend lovagja.) 1953-ban Nobel-békedíjjal tüntették ki.

J.S. Bach műveinek avatott interpretátora, részt vett a párizsi Bach Társaság megalapításában, terjedelmes monográfiát írt a nagy német zeneköltőről. Önletrajza Életem és gondolataim címmel jelent meg.

Szamos Rudolf szerint: "összefüggő, logikus, tágabb értelemben filozófiai, ellentmondásoktól mentes gondolati rendszert nem kapunk Schweitzertől, aki a világot érthetetlennek és titokzatosnak, századunkat az emberiség szellemi hanyatlása korszakának tartotta. Ellenjavaslatul kivonult a romlásnak induló világból a lambarénéi missziós kórház emberbaráti intézményébe, mely azonban a maga egyediségében nem lehetett alkalmas a társadalmi bajok orvoslására. Schweitzer nem kereste a felismert problémák szociális gyökereit, a gyarmatosítással kapcsolatos észrevételei és javaslatai olykor naivnak tűnnek... Teológus is volt, s a vallásos elkötelezettség és gondolkodás racionalizmusának összebékítésére törekedett. Emberi magatartása, írásainak humánus elkötelezettsége egyedi és tiszteletre méltó." (A Nobel-díjasok kislexikona, 1985. Gondolat K. 695. 1.)

Albert Schweitzerről szóló könyvek és hanglemezek a könyvtárban:

Marék Antal: Így élt Albert Schweitzer. 1976. Móra Kiadó.

B.M. Noszik: Schweitzer. 1975. Kossuth Kiadó.

Albert Schweitzer: Életem és gondolataim. 1974. Gondolat Kiadó.

Albert Schweitzer: Mein Wort an die Menschen (Szavaim az emberekhez) /hanglemez/

AHÁNY NYELV, ANNYI EMBER

Egyre fontosabbá válik napjainkban a nyelvismeret. A közvetlen nyelvi kommunikáción túl, az írásbeli és audiovizuális információk közötti tájékozódáshoz is szükség van nyelvtudásra.

Könyvtárunk audiovizuális részlegében igyekeztünk olyan nyelvi dokumentumokat összegyűjteni, amelyek segítséget nyújthatnak kezdő és haladó nyelvtanulóknak.

Angol, finn, francia, német, orosz nyelvű hangfelvételeket kínálunk átmásolásra, illetve a videokazettákat kikölcsönzésre. A hangkazetták másolási díja: percenként 1.- Ft.

Természetesen lehetőség van mind ezen dokumentumok helyben használatára is. Emellett közel 100-féle idegen nyelvű folyóirat és napilap között

válogathatnak látogatóink az olvasóteremben.

Itt, most csupán a legkeresettebb, legjobb hang- és videófelvételekre hívnánk fel a nyelvtanulók figyelmét:

Angol

Abbs - Freebain: Strategies sorozat

Tom Hutchinson: Project sorozat

Heller - Antal: Hogy mondjuk angolul?

Kovács - Siptár: Angolra hangolva

Bury - Potter - Winter: Video english

Francia

Sükösd - Salgó: Entrée libre

Galambos - Sükösd: Bon voyage! Jó utat!

Kaposi - Leuilly: Francia nyelv alapfon

kon

Szende Tamás: Journal télévisé

Német

Aufderstrasse - Bock - Müller: The-men

sorozat

Borbély - Csizmadia: Ein Wort gibt das andere

Antal - Heller - Tamássyné: Hogy mondjuk németül?

Balázsik - Ivády - Szabylár: Und was meinen Sie?

Willkommen in Der DDR I-XXI.

Orosz

Osipova - Köllö: Zdrávsztvujte!

Kertész - Lelkes - Papp: Orosz társalgás haladóknak és nyelvizsgára készülőknek

Gergely - Halász: Orosz nyelv alapfonkon

Lőrinc Zsuzsa: Fortoccka I-IX.

Finn

Karanko - Keresztes - Kniivilä: Finn nyelvkönyv kezdőknek és haladóknak (kazettával)

SZENT MIHÁLY NAPJA

Szeptember hónap régi magyar nevei: Mérleg hava, Szent Mihály hava. Az előbbi a Mérleg jegy szeptember utolsó dekádjában kezdődő uralmára utal, Szent Mihály arkangyal viszont a szeptember utolsó, és a Mérleg első dekádjának a legrangosabb szentje.

Az egyház szeptember 29-én Szent Mihály arkangyal megjelenésére emlékezik. A legenda szerint az olaszországi Gargano hegyen jelent meg, ahol tiszteletére templomot is építettek. Kultusza először a keleti egyházban bontakozott ki, majd Európa-szerte elterjedt. A középkori Magyarországon Szent István korától nagy kultusza volt. A XVIII. század közepéig Szent Mihály napja parancsolt ünnep volt. A gazdasági év őszi fordulójára esett. Főként gazdasági élettel összefüggő hiedelmeket és szokásokat, időjárás megfigyeléseket fűztek hozzá. A gyergyói pásztorok pl. Szent Mihály napján tartották a farkasünnepet, hogy a csordát a hazatérés idejére megvédjék a farkasoktól. Szent Mihály napjához bizonyos munkák tilalma is kapcsolódott. Göcsejben azt tartották, hogy annak, aki ezen a napon mossott, kisebesedett a keze, aki pedig mángorolt, annak a háza felett egész évben dörögve pihentek a fellegek. A természet megfigyeléséből ered az a megállapítás, hogy Szent Mihály napja után a fű akkor sem nőne tovább, ha harapófogóval húznák. Az őszi vetésre az előtte levő vagy utána következő két hetet tartják a legalkalmasabbnak.

Mihály-nap fordulópontra a parasztkalendáriumban is. A szent mihályi vásárokkal, a kiforrt újbórral /Borszűrő Szent Mihály/, az állatok behajtásával a legelőkről, a pásztorok farkasünnepével kezdődik a kisleveg: az őszi munkák utáni megpihenés, a lagzibajlás időszaka.

GYEREKEKNEK

Nyári foglalkozásainkról

Nyári foglalkozásainkra rendszeresen jöttek a napközis tábor csoportjai. Körükben legnépszerűbb a videó és a kezet ügyesítő, szemet gyönyörködtető gyöngyfűzés volt, de szívesen hallgattak mesét, zenét is. Olvasóink közül sokan elhozták a szüleiket, akik szívesen báboztak gyermekikkel a mesesobában. Sok gyerek először járt nálunk - nyaralók is: külföldről, vagy az ország más vidékéről. Ők szívesen ismerkedtek a könyvtárral és használatával, vagy vettek részt foglalkozáson. Meglátogattak bennünket csoportosan a losonci gyerekek, és a Gerelyes Endre Ifjúsági Művelődési Ház angol nyelvi táborának résztvevői is.

Meglepő volt számunkra, - ellentétben az előző évekkel - hogy már szinte a szünidő első napjaitól vitték a gyerekek a kötelező olvasmányokat. Ez a pedagógusoknak köszönhető, akik a listával indították a gyerekeket a nyárra. Soha rosszabb együttműködést! A nyár "terméseit" - amit a szorgalmas kis kezek készítettek - augusztus 21-től kiállításon mutatjuk be - reméljük az alkotók és látogatók örömére.

VIDEÓMOZI

"Sikerfilmek újra - videón" /előadóterem/ 6. 17.00 Napfivér, Holdnővér /amerikai-olasz film, r.: Zeffirelli, F./ 13. 17.00 Lola /NSZK filmdráma, r.: Fassbinder, R. W./	20. 17.00 Britannia gyógyintézet /angol szatirikus film, r.: Anderson, J./ 27. 17.00 A csendőr New Yorkban /francia-olasz filmvígjáték, r.: Girault, J./ Délutáni matiné /gyermekkönyvtár/	5. 15.00 Gyermekfűzér /rajzfilmek gyerekeknek/ 12. 15.00 Szél hozott, szél visz el /Halász Judit műsora/ 19. 15.00 Sivatagi show /amerikai természetfilm, r.: Uys, J./ 26. 15.00 Maci Laci /amerikai rajzfilm, r.: Hanna, W. , Barbera, J./
--	---	---

KIÁLLÍTÁS

SZATYOR GYŐZŐ grafikus, szobrászművész KALEVALA-ILLUSZTRÁCIÓIBÓL készült kiállítását láthatják könyvtárunkban.
Megtekinthető: szeptember 3-30-ig.

Népszerűnek bizonyultak a gyermekek részére tervezett vakációs foglalkozások, programok.
Az idei nyár hónapjaiban készült, alkotó fantáziáról és ügyes kézzel valló munkák (gyöngyfűzés, papírhajtogatás, rajzok) legsikerültebb darabjait állítottuk ki a gyermekkönyvtár előterében.
Megtekinthető: szeptember 30-ig.

Levelet hozott a posta...

A nagyalakú, puha borítékban két verseskötetet. Az USA Észak-Carolina államából. Az ott élő Tábornok Maxim költő, műfordító, könyvtáros kollégától. Ismeretlenül keresett meg bennünket "Dér és tűz" című gyűjteményével, életműkötetével.
De nézegetve a kötetet, az ismeretlenből hamarosan ismerős, az időben és térben távoli magyarból beszélgetőtárs válik.
Sok minden van, mit mondanunk lehet, érdemes és kell egymásnak. Tábornok Maxim ezekből ad nekünk válogatást. Hallgassuk hát meg őt.

A HÓNAP KÖNYVE

153 éve, 1837. szeptember 21-én halt meg Bezerédj Amália. Ő írta a reformkorban ébredő magyar gyermekirodalom messze kiemelkedő alkotását, a "Flóri könyve sok szép képekkel, földrajzokkal és muzsika melléklettel" c. könyvet.
A könyvet - melyet kislányának, Flórikának szánt - Heckenast Gusztáv pesti kiadó jelentette meg 1839 végén - 1840-es évszámmal. A szerző, sajnos, már nem élhette meg művének kiadását, halála után a férj, Bezerédj István rendezte sajtó alá.
Bezerédj Amáliát az "apró mondások", a Flórikának mondott mesék feljegyzésében az a szándék is vezette, hogy alkalmas tankönyvet alkosson az akkoriban hazánkban is terjedő új intézmény, a kisdudóv számára. A Bezerédj házaspár Hídja-i óvodájában nem a városi gyermekek tanultak, hanem a falusi szegények. Flórikán és a cselédek gyermekein kívül az órákon a szomszédságból is részt vettek.
A könyv megismerteti a gyermekekkel az ábécét, ezután olvasó gyakorlások következnek - ezek rövid kis történetek. Az "oskola előtti" és az "oskola utáni" imádság sem maradhat el; ugyanúgy a helyes viselkedésről szóló intelmek, mondások sem.
Az apró mondások után játékok leírása és mesék következnek. A szerző a természetrajzot sem hagyja ki; pár soros ismertetőt ír az egyes fákról, madarakról, az esztendő négy évszakáról, 12 hónapjáról. Földrajzi ismeretek is helyet kaptak a szövegben: az általános földrajzi tudnivalók; Európa, Ázsia, Afrika, Amerika országai, fővárosai. A kötetet néhány, kottával is leírt egyszerűbb ének zárja.
A színes képekkel, térképekkel, fekete-fehér rajzokkal illusztrált kötetnek a szakirodalom - 1926-ig -16 kiadását tartja számon. A hét elsőben alig van eltérés az eredetitől; a későbbi kiadásokban azonban már jelentős formálások, alakítások figyelhetők meg.

Könyveket keresünk-veszünk

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium. A Mária-ünnepek és jelesebb napok hazai és közép-európai hagyományvilágából I-II. Bp. 1977.
Nógrád megyével, a megye múltjával, művészeti (irodalmi) ipari, gazdasági, politikai életével foglalkozó műveket. /Kézirat anyagok is érdeklék intézményünket./

A zenei rejtély 3. fordulójának nyertesei:

Krizsanyik Róbert Salgótarján, Arany János u. 13. , Kocsis Zoltán Salgótarján, Arany János u. 17